

Hva er kommunikasjon?

Det grunnleggende nivået for all språklig samhandling og kommunikasjon mellom mennesker er at samtalepartene har felles oppmerksomhet og forstår hverandre. (Stensvand, Budal og Støyva 2004:10). Samtidig er kommunikasjon grunnlaget for relasjon. Hvordan vi forholder oss til hverandre, hvordan vi kommunikativt er til stede i samspill med andre, er avgjørende for forbindelsen mellom oss. Med andre ord er kommunikasjonen grunnlaget både for **om** det etableres en relasjon og kvaliteten på denne. I enhver kommunikasjon er det et innholdsplan og et relasjonsplan.

Kommunikasjon er en faktor som danner grunnlagsmaterialet for det å leve og for det å utvikles. Kvaliteten på kommunikasjonen danner også, sammen med en mengde andre faktorer, det gode grunnlaget for å bli en god leser.

Kommunikasjon defineres gjerne som en prosess som finner sted innenfor fire dimensjoner; nemlig involvering, utforsking, forståelse og handling (Kokkersvold og Mjelve - 2003). Barns behov for god kommunikasjon lar seg lett beskrive innenfor disse fire dimensjonene og tilretteleggingen i et familiemiljø kan også ta utgangspunkt i dem. Familiens ledere har ansvar for å tilrettelegge for utvikling av to språk og for å gi barna tilgang til gode kommunikasjonsarenaer.

Barn kommuniserer gjennom lek

Barn i alderen 0 – 10 år er lekende vesener, derfor noe oppmerksomhet på begrepet lek. På den måten får vi satt noe fokus på lek og lekens viktige rolle i barns språkutvikling.

Språk benyttes, utvikles og raffineres når mennesket samspiller med andre. For barn er leken en særdeles viktig sosial samhandlingsform; de må bruke sine skapende evner og sin fantasi for å kunne fungere i sansemotorisk lek, i symbollek, i late-som-

lek, i konstruksjonslek, i rollelek og i regellek med andre barn. Leken som sosial samhandlingsform er barns hoveduttrykksform og en viktig måte å tilegne seg ferdigheter og kunnskap på. Det er en klar sammenheng mellom barns lekeferdighet og barns kommunikasjonsferdighet og de to faktorene forsterker hverandre gjensidig i en kontinuerlig utviklingsprosess. Eksempelvis kan barns lek ofte kreve språklige forhandlinger om innholdet i leken (Felix Fabula 1 og Eli Åm).

Kommunikasjonsferdigheter

Grunnleggende dialogferdigheter er å kunne begynne, opprettholde og avslutte samtaler. Når mestring av god dialog utvikles, lærer partene i dialogen også å ta hensyn til hverandres kunnskaper og forutsetninger. Partene må også kunne oppdage misforståelser og ha strategier for å oppklare dem (Feilberg m.fl. 1988: 251).

Kommunikasjon og kommunikasjonskompetanse

I boken "Språkvitenskap", i den språkvitenskapelige ordlisten bak i boken, beskrives begrepene kommunikasjon og kommunikasjonskompetanse slik:

Kommunikasjon: Kontakt mellom personer hvor det blant annet overføres informasjon. **Kommunikasjonskompetanse:** Den evne man har til å kunne kommunisere ved hjelp av språket, evne til å bruke språket etter behov i ulike kommunikasjonssituasjoner (Gram Simonsen m.fl. 1988: 307).

Dialog

Familiesamværet i et moderne samfunn synes å kjennetegnes ved de travle hverdager der samtalene ofte har til hensikt å gi gjensidig informasjon. Slik kommunikasjon, eller dialog, preges gjerne av en spørsmål/svardialog. Men språket utvikles også gjennom den dialogen som inspirerer til å skape mening og gjensidig forståelse, noe som igjen bidrar til at vi utvikler oss som mennesker. Denne dialogen går over flere ledd, med oppfølgingsspørsmål og felles refleksjoner.

En dialog består av ytringer eller replikker mellom minst to samtalepartnere. *Ytringer eller replikker i en dialog kan betraktes som trekk i et kommunikativt spill* (Linell og Gustavsson [T. L. Dahl, 1995:42]).

Oppsummering

”Den viktigste sammenbindende lenken mellom individuelle og kollektive erfaringer er ulike former for kommunikasjon”

og

”Sett fra et sosiokulturelt perspektiv er språk og kommunikasjon selve bindeleddet mellom individuelle mentale prosesser og de sosiale læringsaktiviteter” (Dysthe, O. 2001, forord).